

Styrdokument

2020-11-25

Fastställt: Jävsnämnden 2020-12-01

§

Reviderad:

Gäller för: Jävsnämnden

Dokumentansvarig:

Nämndsekreterare

Dnr: JN2020/18

Riktlinje för deltagande på distans vid jävsnämndens sammanträden

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Förutsättningar	3
3. Nämndsammanträdet	3
3.1. Anmälan och särskilda skäl för deltagande på distans	4
3.2. Tekniska förutsättningar	4
3.3. Behandling av sekretess, personuppgifter samt slutna omröstningar	5
3.4. Myndighetsutövning med deltagare på distans	5
4. Ansvar och efterlevnad	5
4.1. Ordförandens ansvar	5
4.2. Vice ordförandens ansvar	6
4.3. Ledamotens och ersättarens ansvar	6
4.4. Nämndsekreterarens ansvar	6
4.5. Föredragande tjänstepersons ansvar	6

1. Inledning

Den här riktlinjen syftar till att fastställa de regler och arbetssätt som krävs för att kunna genomföra deltagande på distans vid jävsnämndens sammanträden på ett demokratiskt och rättssäkert sätt. Riktlinjen är framtagen med utgångspunkt i de fullmäktigebeslut som tagits gällande deltagande på distans som i sin tur har arbetats fram utifrån lagtexter och förarbeten. I riktlinjen har det även tagits hänsyn till de nämnds-specifika förutsättningar som jävsnämnden omfattas av. Därutöver har tolkningar från Sveriges Kommuner och Regioners¹(SKR) promemoria om deltagande på distans vid kommunala sammanträden beaktats.

Riktlinjen för deltagande på distans gäller både ledamöter och ersättare i jävsnämnden.

2. Förutsättningar

De grundläggande juridiska förutsättningarna för att genomföra nämnds-sammanträden med deltagande på distans återfinns i 5 kap. 16 § och 6 kap. 24 § § kommunallagen (2017:725). Av dessa paragrafer framgår det att deltagande på distans i nämnderna förutsätter att fullmäktige beslutat om i vilken utsträckning det får ske. Ett sådant beslut fattades av kommunfullmäktige 2020-04-23, § 51 Deltagande på distans vid politiska sammanträden. Vad gäller deltagande på distans för nämnder anges det att;

- Nämnderna får, om det finns särskilda skäl, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen där den som deltar på distans befinner sig i ska vara så utformad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem dagar före sammanträdet anmäla detta till nämndsekreterare och ordförande. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

¹ Sveriges kommuner och regioner, promemoria version 6, 2020-05-04 . Hämtad från:
<https://skr.se/download/18.5e325b9d171dad3b5791b265/1588595578021/Kommunala-sammantraden.pdf>

- Sekretessen måste upprätthållas och det måste även vara säkerställt att känsliga eller extra skyddsvärda personuppgifter inte kommer i orätta händer. Om det inte är uppfyllt kan deltagande på distans inte tillåtas. Respektive nämnd får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i just den nämnden.

Kommunfullmäktiges beslut, som baseras på kommunallagens bestämmelser, tillåter följaktligen deltagande på distans för jävsnämnden. Bestämmelserna innebär dock att ett antal krav ska vara uppfyllda för att en förtroendevald ska kunna delta i nämndens sammanträde på distans. Dessa krav preciseras nedan. Kraven utgår ifrån kommunallagens bestämmelser och SKRs tolkningar av dessa men har anpassats till Bollebygds kommun och nämndens förutsättningar.

3. Nämndsammanträdet

Sammanträden i Bollebygds kommun, däribland jävsnämnden, hålls i första hand med samtliga ledamöter och ersättare personligt närvarande. Deltagande på distans ska vara ett undantag, och ses som ett komplement för att möjliggöra beslutsfattande som annars hade uteblivit.

Nämndens ordförande ansvarar för att tillförsäkra att kraven i kommunallagen och kommunfullmäktiges beslut efterlevs samt att rådande föreskrifter beaktas. Det är alltså ordförande i egenskap av ansvarig för ordningen vid sammanträdet som har att avgöra om kraven för att tillåta deltagare på distans kan efterlevas.

3.1. Anmälan och särskilda skäl för deltagande på distans

Deltagande på distans får endast ske om det föreligger särskilda skäl och ett sådant ska därför anges för att ordföranden ska kunna ta ställning till distansdeltagandet.

Särskilda skäl kan exempelvis vara:

- Funktionsnedsättning
- Tillhörande riskgrupp i samband med pandemi eller annan smittspridning
- Karantän (utan egen sjukdom)

Ledamot och/eller ersättare som önskar delta på distans ska snarast möjligt anmäla detta till nämndsekreterare och ordförande.

3.2. Tekniska förutsättningar

Distansdeltagande ska ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

Deltagare som inte befinner sig i sammanträdeslokalen ska vara anslutna till sammanträdeslokalen på så sätt att både närvarande på distans och de som är personligen närvarande på sammanträdet både kan se och höra varandra tydligt.

Eftersom jävsnämndens sammanträden hålls bakom stängda dörrar ansvarar den som deltar på distans att lokalen denne befinner sig i är utformad så att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. För att ordföranden ska kunna kontrollera att obehöriga inte kan ta del av ljud eller bild ska distansdeltagaren under hela sammanträdet använda hörlurar och bakgrunden i Microsoft Teams ska visa den faktiska bakgrundsmiljön eller vara suddig. Innan en ledamot eller ersättare kan tillåtas delta på distans ska denne skriva under en ansvarsförbindelse där denne förbinder sig till att vid deltagande på distans befinna sig på sådan plats att inga obehöriga kan ta del av sammanträdet.

Ett ytterligare krav är att den som deltar på distans ska kunna ta del av samtliga handlingar som behandlas eller föredras. En ledamot eller ersättare som deltar på distans ska dessutom kunna delta i avgörandet av ärendena, även i de fall avgörandet sker genom (öppen) omröstning.

Lokalen för sammanträden där ledamöter och ersättare får delta på distans ska vara utrustad med teknik som gör det möjligt att uppfylla ovanstående krav. Utrustningen ska ha en bild- och ljudöverföring som är stabil och av hög kvalitet. Om förbindelsen bryts eller störs mer varaktigt kommer den distansdeltagande ledamoten inte längre att anses närvarande vid sammanträdet (5 kap. 16 § respektive 6 kap. 24 § KL). Med varaktigt avses två (2) minuter.

Vid händelse av att bild- eller ljudkvaliteten försämras eller förbindelsen bryts mer varaktigt ska ordförande hantera det enligt följande ordning:

- Sammanträdet ajourneras tills en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan sägas delta på lika villkor.
- Om förbindelsen inte kan återupprättas ska en ersättare kallas in att tjänstgöra istället för den distansdeltagande ledamoten.
- Om ingen ersättare finns att tjänstgöra men kraven på beslutsförhet är uppfyllda även utan den distansdeltagande ledamoten kan sammanträdet fortsätta utan denne eller dennes ersättare.
- Om flera av de distansdeltagande ledamöterna faller bort kan det medföra att sammanträdet måste avslutas.

3.3. Behandling av sekretess, personuppgifter samt slutna omröstningar

Vid deltagande på distans krävs att sekretessen upprätthålls. Det måste även vara säkerställt att känsliga eller extra skyddsvärda personuppgifter inte kommer i orätta händer. Om dessa krav inte är uppfyllda kan deltagande på distans inte tillåtas.

Huruvida det är säkert eller inte att hantera sekretessbelagda uppgifter på distans i det aktuella konferensredskapet (Microsoft Teams) kräver ytterligare utredning. I dagsläget är det därför inte möjligt att tillåta deltagande på distans när ärenden som omfattas av sekretess ska föredras och beslutas. Vidare är det inte heller tekniskt möjligt att genomföra slutna omröstningar som vid val eller anställning av personal.

Sekretessärenden och ärenden som kräver sluten omröstning får följaktligen endast behandlas av ledamöter och tjänstgörande ersättare som deltar på nämndens fysiska sammanträde. Om frågan uppstår under sammanträdet återstår för ordföranden att kalla in en ersättare att tjänstgöra istället för den distansdeltagande ledamoten.

3.4. Myndighetsutövning med deltagare på distans

Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda och som innehåller personuppgifter får handläggas och beslutas om med deltagare på distans, givet att ärendena inte innehåller uppgifter som omfattas av sekretess eller känsliga eller extra skyddsvärda personuppgifter. Vid behandling av ärenden som rör myndighetsutövning får inga handlingar, ljud eller bilder som innehåller personuppgifter eller annan känslig information delas i Microsoft Teams.

4. Ansvar och efterlevnad

4.1. Ordförandens ansvar

- Deltar alltid fysiskt på sammanträdet.
- Beslutar utifrån lagstiftning, kommunfullmäktiges beslut samt denna riktlinje om ledamot och ersättare ska tillåtas att delta i sammanträdet på distans.
- Avgör före varje sammanträde om den tekniska utrustningen uppfyller kraven på bild- eller ljudkvalitet för deltagande på distans, och om nämnden eventuellt behöver byta sammanträdeslokal för att uppfylla kraven.
- Ansvarar för att avbryta sammanträdet om bild- eller ljudkvaliteten under sammanträdet försämras eller förbindelsen bryts fram tills att en förbindelse av sådan kvalitet har återupprättats att alla åter kan delta på lika villkor eller om ledamoten ska anses ha lämnat sammanträdet.
- Ansvarar för att sammanträdet genomförs på ett sådant sätt att utomstående inte kan ta del av det som sägs och de uppgifter i övrigt som behandlas. Ordföranden ska försäkra sig om att ledamot och ersättare som deltar på distans gör det under sådana förhållanden att kraven enligt föregående mening kan upprätthållas. Om överföringen innefattar personuppgifter ska de personuppgifter som behandlas hanteras i enlighet med GDPR.
- Ansvarar för att ledamot eller ersättare som avser att delta på distans har skrivit under och lämnat in ansvarsförbindelsen för distansdeltagande till nämndsekreteraren.
- Att inga sekretessärenden behandlas på sammanträden med ledamöter eller ersättare deltagande på distans.
- Att inga ärenden som kräver sluten omröstning behandlas på sammanträden med ledamöter eller ersättare deltagande på distans

4.2. Vice ordförandens ansvar

- Deltar alltid fysiskt på sammanträdet.

4.3. Ledamotens och ersättarens ansvar

- Ansvarar för att i god tid meddela ordförande och nämndsekreterare att deltagande önskas ske på distans.
- Ansvarar för att den tekniska utrustning som används uppfyller kraven på bild- eller ljudkvalitet för deltagande på distans samt att man innehar tillräckliga kunskaper för ändamålet.
- Ansvarar för att ingen annan kan ta del av bild och ljud hos den som deltar på distans.
- Vid deltagande på distans ska ledamoten/ersättaren vara uppkopplad till sammanträdet minst 15 minuter före det börjar för test av teknik.
- Ansvarar för att omedelbart meddela ordföranden om ledamoten/ersättaren upplever att den inte deltar på lika villkor och om villkoren för deltagande på distans inte uppfylls.

4.4. Nämndsekreterarens ansvar

- Deltar alltid fysiskt på sammanträdet.
- Tar emot anmälan om ledamot och ersättare önskar delta på distans (även ordföranden ska ta emot anmälan).
- Stöd till ordföranden under sammanträdet, kring den tekniska utrustningen och att den uppfyller kraven på bild- eller ljudkvalitet för deltagande på distans.
- Förvarar underskrivna ansvarsförbindelser för deltagande på distans.

4.5. Föredragande tjänstepersons ansvar

- Föredrar sina ärenden på sådant sätt att även deltagare på distans kan ta del av handlingar och information på lika villkor som deltagare på det fysiska mötet.